

Силабус курсу Економіка і фінанси страхових фірм

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань – 23 Соціальна робота
Спеціальність – 232 Соціальне забезпечення
Освітньо-професійна програма – «Соціальне забезпечення»

Рік навчання: 3, Семестр: 5

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ППП

канд. екон. наук, доцент Кулина Галина Миронівна

Контактна
інформація

gakulina@gmail.com, +380671021144

Опис дисципліни

Дисципліна “Економіка і фінанси страхових фірм” спрямована на ґрунтовне засвоєння студентами теоретичних знань та формування відповідних практичних навиків щодо організації й управління економікою та фінансами страхових фірм.

Головним завданням курсу є послідовне та систематизоване вивчення порядку утворення, економічного механізму функціонування та ліквідації страхових компаній, їх організаційних структур; формування знань з вибору раціональної системи оплати праці та матеріального стимулювання працівників; освоєння порядку формування та використання статутного фонду, страхових резервів, прибутку від страхової діяльності; механізму оподаткування страхових компаній і методики визначення їх фінансової надійності та платоспроможності; ідентифікацію чинників формування ціни страхового продукту та розуміння специфіки грошових надходжень й інвестиційної діяльності страховика.

Структура курсу

Години (лек. / практ.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 1	1. Утворення та ліквідація страхових компаній	Розуміти порядок створення, функціонування та ліквідації страхових компаній та вирізняти існуючі організаційні форми страховиків. Вміти на практиці проводити фінансову санацію та оздоровлення страховика	Тести, питання, кейси
2 / 0,5	2. Економічний механізм страхової компанії. Організаційні структури страховиків	Розуміти організаційні структури та економічний механізм страхової компанії, вміти на практиці застосовувати навиків щодо формування фінансових, матеріальних, трудових ресурсів страховика	Тести

2 / 0,5	3. Оплата праці і матеріальне стимулювання в страхових компаніях	Використовувати системи оплати праці та різну методику й моделі мотивації персоналу в страхових компаніях	Кейси
2 / 1	4. Статутний фонд страхової компанії, його утворення та використання	Розуміти порядок створення, формування та використання статутного фонду страховика	Тести, задачі, питання
2 / 1	5. Ціна страхового продукту і грошові надходження страхової компанії	Розгляд ціни страхового продукту та чинників її формування. З'ясування динаміки та структури грошових надходжень страховиків	Задачі, кейси
4 / 2	6. Технічні резерви, їх склад, порядок формування та використання	Здійснювати аналіз страхових технічних резервів із загального страхування та математичних резервів, на основі чого використовувати методику їх формування. Вміти пояснювати необхідність державного регулювання розміщення коштів страхових резервів та нормативи розміщення й інвестування коштів страхових резервів	Тести, задачі
4 / 2	7. Інвестиційна діяльність та формування портфеля інвестицій страховика	Розуміти як здійснюється інвестиційна діяльність страховика та його інвестиційний портфель. Оцінювати напрямки вкладення коштів у різні фінансові інструменти	Тести, ситуаційні завдання
2 / 1	8. Утворення і використання прибутку в страхових компаніях	Здійснювати аналіз економічної природи прибутку страхової компанії, порядку його визначення від страхової діяльності, а також напрямків розподілу	Тести, питання
2 / 1	9. Оподаткування страхових компаній	Вміти пояснювати систему оподаткування страхових організацій в Україні та методику оподаткування страховиків згідно з Податковим Кодексом; знати процедуру заповнення декларації з податку на доходи (прибуток) страховика та її зміст	Кейси, задачі
4 / 2	10. Фінансова надійність страхової компанії та критерії її визначення	Здійснювати аналіз фінансової надійності страховика та критично оцінювати способи її забезпечення	Кейси, задачі
4 / 2	11. Платоспроможність страхової компанії та умови її забезпечення	Знати як оцінюється рівень платоспроможності страхової компанії та які умови її забезпечують	Кейси, задачі

Літературні джерела

1. Березька К., Кнейслер О., Спасів Н., Кулина Г. Інформаційна технологія прогнозування фінансових результатів страхових компаній. *Ukrainian Journal of Information Technology*. 2021. Vol. 3. No 2. P. 87-93.
2. Гудзинська Л. Ю., Грипа В. А. Інвестиційна діяльність страхових компаній України в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 61. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3842/3762>.
3. Гузела І. Моделювання сценаріїв оподаткування результатів діяльності страховиків України. *Світ фінансів*. 2021. № 3 (68). С. 101-114. URL:

<http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/44427/1/%D0%93%D0%A3%D0%97%D0%95%D0%9B%D0%90.PDF>.

4. Дранус В., Дранус Л., Трушкіна Н. Інноваційні підходи до управління платоспроможністю страхових компаній в Україні. *Вісник Львівського національного університету природокористування. Серія Економіка АПК*. 2023. № 30. С. 151–156. URL: <https://visnyk.lnup.edu.ua/index.php/economics/article/view/190/172>.
5. Качула С., Лисяк Л., Ляшевський Я. Аналіз формування доходу і розподілу прибутку страхових компаній (на прикладі АК “Страхова група “ТАС”). *Агросвіт*. 2021. № 1-2. С. 12-19.
6. Кисільова І., Величко А. Оцінка фінансової надійності страхової організації. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 28. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/471/453>.
7. Кнейслер О. В., Кулина Г. М., Федорович І. М. Трансформація світового страхового ринку в умовах запровадження нових бізнес-моделей та сучасних страхових технологій. *Світ фінансів*. 2024. № 2 (79). С. 41-54. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1692/1703>.
8. Колінець Л., Панухник О., Крупк, А., Зарічна Н., Лавров Р., Хропонюк Д. Фінансові та інституційні аспекти розвитку страхового ринку за умов пандемії 2020-2021 і війни 2022-2023: на прикладі страхових компаній України. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2023. № 5 (52). С. 97–110. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/4158/3931>.
9. Косарева І., Степаненко С., Мазур Т. Визначення можливостей використання інвестиційного потенціалу страхових компаній в Україні. *Приазовський економічний вісник*. 2020. Вип. 1 (18). С. 259-266.
10. Кулина Г. Новації державного регулювання забезпечення платоспроможності страхових компаній в Україні. *Ефективна економіка*. 2024. № 4. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/download/3520/3555/8372>.
11. Кулина Г. Сучасні напрямки розвитку страхування життя у світі та Україні / *Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством* : Матеріали VII Всеукр. наук.-практ. конф. (Полтава, 28-29 березня 2024 р.). Полтава, 2024. С. 467-469.
12. Куцик П. О., Сороківський В. М., Кузьма Х. В. Статистичні підходи до оцінювання величини фінансових ресурсів страхових компаній. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки*. 2022. № 66. С. 5-9.
13. Озерова А. Г., Левкович О. В. Управління фінансовою стійкістю страхової компанії. *Бізнес Інформ*. 2020. №7. С. 230-235. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-7-230-235>.
14. Податковий кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010 р. (із змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#n10756>.
15. Попович Д. В., Герило А. В., Костів М. Б. Особливості оподаткування страхового бізнесу на сучасному етапі. *Молодий вчений*. 2021. № 9 (97). С. 61-65.
16. Про затвердження Положення про встановлення вимог щодо забезпечення платоспроможності та інвестиційної діяльності страховика : Постанова Правління НБУ від 29.12.2023 р. № 201. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0201500-23#Text>.
17. Прокопчук О. Т., Цимбалюк Ю. А., Мельник К. М. Інвестиційна діяльність страхових організацій в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 16. С. 5-12.
18. Про страхування : Закон України від 18.11.2021 р. № 1909-IX (зі змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>.
19. Рудь І. Ю., Мальцева А. С. Аналіз та оцінка фінансового стану страхової компанії. *Інфраструктура ринку*. 2021. Вип. 54. С. 229-233.
20. Ситник Н., Тишковець М. Фінансово-економічна безпека страхової компанії та її забезпечення. *Економіка та суспільство*. 2022. № 38. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1262/1216>.
21. Татарин Н., Підручняк К. Особливості фінансової діяльності страхових компаній в Україні. *Молодий вчений*. 2022. № 5 (105). С. 30-35.

22. Тимчак М. В., Чепара І. П. Реформування страхової діяльності в Україні: концептуальні підходи та перспективи розвитку. *Науковий вісник Ужгородського Університету. Сер.: Економіка*. 2023. Вип. 1 (61). С. 166-171.

23. Чуницька І. І., Богріновцева Л. М. Особливості діяльності страхових компаній на фінансовому ринку України в умовах воєнного стану. *Інфраструктура ринку*. 2023. Вип. 71. С. 251-257.

24. Шаповал Л., Кудлай К. Оцінка рентабельності діяльності страхових компаній. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2020. Вип. 32. С. 81-86.

25. Шорох В. Д. Система оцінки ризику діяльності страхового брокера. *Причорноморські економічні студії*. 2023. Вип. 79. С. 201-205.

26. Aleskerova Yu., Rachok V. Analysis of the insurance company's financial status assessment. *The scientific heritage*. 2020. № 43. С. 3-11.

27. Bellando J.-L. Assessing the financial health of insurance undertakings to protect the insured from the risks to which these firms are exposed: Solvency rules. URL: <https://www.oecd.org/finance/insurance/1857594.pdf>.

28. Nealon P., Yit B. A Financial Approach for Determining Capital Adequacy and Allocating Capital for Insurance Companies. URL: http://www.actuaries.org/AFIR/colloquia/tokyo/nealon_yit.pdf

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Економіка і фінанси страхових фірм” визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3
40 %	40 %	5 %	15 %
Поточне оцінювання	Модульний контроль	Тренінги	Самостійна робота
Підсумкова оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (здобувач має бути оцінений на кожному занятті)	Модульна робота по темах 1-11	Підсумкова оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне з двох оцінок, отриманих під час тренінгу	Підсумкова оцінка за самостійну роботу визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання п'яти завдань самостійної роботи

Шкала оцінювання студентів:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-39	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)